

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA**

Biudžetinė įstaiga, Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 239 6902, faks. (8 5) 239 6960, el. p. rinkim@vrk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188607150

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. paštu: zana.jerochoviene@tm.lt

2018-10-09

Nr. 2-~~932~~ (1.5)

DĖL IŠVADŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTAMS

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija teikia pastabas dėl žemiau nurodytų teisės aktų projektų:

1. Nr. 18-11413 „Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12-1 ir 12-2 straipsniais įstatymo projektas“ (http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1333978)
2. Nr. 18-11416 "Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas" (http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1333981)
3. Nr. 18-11417 „Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas“ (http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1333982)

1. Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12-1 ir 12-2 straipsniais įstatymo projekto Nr. 18-11413

1.1. Siūlome projekto 2 straipsnyje siūlomame 12¹ straipsnyje reglamentuoti išimtinai su politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimu susijusių pranešimų nagrinėjimą bei pratęsti šių pranešimų nagrinėjimo terminą ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„12¹ straipsnis. Pranešimas dėl rinkimų, politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų

1. Pranešimas dėl rinkimų, politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų (toliau – pranešimas) Vyriausiajai rinkimų komisijai gali būti pateiktas raštu per trejus metus nuo galimų teisės aktų pažeidimo atsiradimo dienos.

2. Vyriausioji rinkimų komisija pranešimą išnagrinėja ir sprendimą priima per vieną tris mėnesius nuo pranešimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje gavimo dienos.

3. Dėl pranešime nurodytų aplinkybių sudėtingumo, informacijos gausos ar skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko sprendimu šio straipsnio 2 dalyje nurodytas pranešimo išnagrinėjimo terminas gali būti pratęsiamas iki šešių mėnesių. Apie pranešimo nagrinėjimo termino pratęsimą pranešimą pateikęs asmuo informuojamas raštu.

4. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 14 darbo dienų nuo pranešimo gavimo dienos informuoja pareiškimą pateikusį asmenį apie atsisakymą nagrinėti pranešimą arba pranešimo nagrinėjimo nutraukimą, jeigu:

- 1) pranešimas pateiktas pasibaigus šio straipsnio 1 dalyje nustatytam terminui;
- 2) pranešime nurodytų aplinkybių nagrinėjimas nepriklauso Vyriausiosios rinkimų komisijos kompetencijai;
- 3) pranešimas tuo pačiu klausimu jau buvo išnagrinėtas, o naujų aplinkybių ar faktų nenurodoma.

5. Pakartotinai pateiktas pranešimas nenagrinėjamas, išskyrus atvejus, kai pranešime nurodomos naujos aplinkybės ar pateikiami nauji faktai. Pranešimas taip pat nenagrinėjamas, jeigu pareiškėjas nepateikia duomenų, be kurių nėra galimybės pradėti pranešimo nagrinėjimo, taip pat jeigu pranešimo tekstas neįskaitomas.“

1.2. Nepritariame 13 ir 14 straipsnių pakeitimui (projekto 4 ir 5 straipsniai).

2. Dėl Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. 8-11416

2.1. Nepritariame 3 straipsnio pakeitimui (projekto 1 straipsnis).

2.2. Papildyti 3 straipsnyje siūlomą 12 straipsnio 1 dalies redakciją ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„1. Draudžiama naudoti politinėms kampanijoms gautas aukas, kurios neatitinka šio įstatymo reikalavimų. Jeigu tokios aukos buvo gautos ir aukotojas yra žinomas, politinės kampanijos išdininkas per 5 darbo dienas nuo tokios aukos gavimo dienos turi auką grąžinti aukotojui, nurodydamas atsisakymo priimti auką priežastis. Jeigu aukotojas per 10 darbo dienų nenustatomas, politinės kampanijos išdininkas auką perveda į valstybės biudžetą. Jeigu nustatoma, kad politinės kampanijos dalyvis priėmė ir panaudojo lėšas ar nepiniginę auką iš kitų, šiame įstatyme nenurodytų, finansavimo šaltinių ar šio įstatymo reikalavimų neatitinkančias aukas, kurių suma viršija mažos aukos sumą, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą įpareigoti politinės kampanijos dalyvį panaudotų lėšų ar nepiniginės aukos dydžio sumą pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus tuos atvejus, kai buvo pripažintas šiurkštus pažeidimas, dėl kurio buvo neskirti valstybės biudžeto asignavimai.“

2.3. Nepritariame 14 straipsnio papildymui 7 ir 11 dalimis (projekto 4 straipsnio 1 ir 4 dalys) ir siūlome papildyti projekto 4 straipsnio 2 dalimi siūlomą redakciją:

„8. Jeigu politinės kampanijos dalyvis nedeklaruoja politinės kampanijos išlaidų, dėl kurių būtų viršytas jo išlaidų limitas, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą, kuriuo įpareigoja politinės kampanijos dalyvį sumą, lygią nedeklaruotų politinės kampanijos išlaidų dydžio sumai, pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus tuos atvejus, kai buvo pripažintas šiurkštus pažeidimas, dėl kurio buvo neskirti valstybės biudžeto asignavimai.“

2.4. Siekiant politinės kampanijos finansavimo skaidrumo siūlome informaciją apie visas sudarytas sutartis (finansavimo ir apie prisiimtus skolos įsipareigojimus) skelbti per 10 darbo dienų, todėl siūlome patikslinti projekto 7 straipsnio 1 dalimi teikiamą 17 straipsnio 4 dalies 3 punkto redakciją:

„3) rinkimų proceso skaidrumo užtikrinimo tikslais per 10 darbo dienų Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje paskelbia duomenis apie politinės kampanijos laikotarpį

gautas aukas, politinės kampanijos išlaidas, prisiimtus finansinius įsipareigojimus ir sudarytas politinės kampanijos finansavimo sutartis“.

3. Dėl Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. 8-11417

3.1. Nepritariame 19 straipsnio 10 dalies papildymui ir siūlome papildyti siūloma šio straipsnio 12 dalies redakciją (projekto 1 straipsnis):

„19 straipsnis. Politinių partijų finansavimo šaltiniai

1. Politinės partijos finansavimo šaltiniai yra tik:

- 1) politinės partijos nario mokesčiai;
- 2) valstybės biudžeto asignavimai;
- 3) lėšos, politinės partijos gautos iš šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytos kitos jos veiklos;
- 4) Lietuvos Respublikoje registruotų bankų arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotų bankų padalinių, veikiančių Lietuvos Respublikoje, paskolos politinei partijai;
- 5) palūkanos už banko sąskaitoje esančias lėšas;
- 6) nuolatinio Lietuvos gyventojų savanoriškai skiriama vieno procento dydžio sumokėto metinio pajamų mokesčio dalis;
- 7) politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos gaunamos turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukos šios politinės partijos politinei kampanijai finansuoti.

2. Politinės partijos nario mokesčiai yra:

- 1) stojamasis nario mokestis;
- 2) periodinis nario mokestis.

3. Politinės partijos įstatuose gali būti nustatyta ir kitų, šio straipsnio 2 dalyje nenurodytų, nario mokesčių.

4. Politinės partijos narys per metus politinei partijai gali sumokėti nario mokestį, neviršijantį 20 paskelbto praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžių. Bendra politinės partijos nario mokesčio politinei partijai suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų politinės partijos nario deklaruotų praėjusių kalendorinių metų (kai nario mokestis mokamas po gegužės 1 dienos) arba užpraėjusių kalendorinių metų (kai nario mokestis mokamas iki gegužės 1 dienos) metinių pajamų. Jeigu bendra politinės partijos nario mokesčių politinei partijai suma per metus viršija 360 eurų, politinės partijos narys privalo deklaruoti savo turtą ir pajamas. Prieš priimdamas politinės partijos nario mokestį, kurio suma per metus viršija 360 eurų, už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinėje sistemoje patikrina, ar politinės partijos nario mokestis atitinka šio įstatymo reikalavimus dėl jo dydžio. Priimamas tik šio įstatymo reikalavimus atitinkantis nario mokestis. Šio įstatymo reikalavimų neatitinkantis nario mokestis laikomas neleistinu politinės partijos finansavimo šaltiniu.

5. Nario mokestis, viršijantis 0,3 VMDU dydį, privalo būti mokamas tik banko pavedimu. Ne banko pavedimu gautą nario mokestį už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po nario mokesčio gavimo perveda į politinės partijos einamąją banko sąskaitą.

6. Politinė partija registruoja nario mokestį sumokėjusius savo narius, nurodydama jų sumokėto nario mokesčio dydį. Politinės partijos nario mokesčio registracijos žurnalas kartu su politinės partijos metinių finansinių ataskaitų rinkiniu pateikiamas Vyriausiajai rinkimų komisijai.

7. Politinės partijos lėšas, gautas iš šio straipsnio 1 dalyje, išskyrus 1 dalies 2 punktą, nurodytų šaltinių, privalo laikyti ir mokėjimus atlikti iš politinės partijos einamosios banko sąskaitos, išskyrus atvejus, kai šios lėšos naudojamos politinės partijos politinei kampanijai finansuoti.

8. Politinės partijos šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka gautus valstybės biudžeto asignavimus privalo laikyti ir mokėjimus atlikti iš valstybės biudžeto asignavimų sąskaitos, išskyrus atvejus, kai šios lėšos naudojamos politinės partijos politinei kampanijai finansuoti.

9. Fizinis asmuo, nesantis politinės partijos nariu, arba juridinis asmuo negali būti garantu politinės partijos prievolėms. Garanto įvykdytos politinės partijos prievolės Lietuvos Respublikoje registruotiems bankams arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruoto banko padaliniui, veikiančiam Lietuvos Respublikoje, nelaikomos politinės partijos finansavimo šaltiniu. Garantui įvykdžius politinės partijos prievolę, politinė partija privalo garantui tokiomis pačiomis sąlygomis grąžinti paskolą.

10. Finansuoti politines partijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama. ~~Politinių partijų finansavimas iš šiame įstatyme nenurodytų šaltinių, įskaitant politinei partijai neatlygintinai suteiktas paslaugas, ne partijos narių savanoriškus darbus, kilnojamuosius ar nekilnojamuosius daiktus, turtingas teises, intelektinės veiklos rezultatus, taip pat kitas turtingas ir neturtingas vertybes, atleidimą nuo finansinių įsipareigojimų ar kitokių būdų suteiktą naudą, laikomas neteisėtu.~~

11. Politinei partijai gavus lėšų iš kitų, šiame įstatyme nenurodytų ar laikomų neteisėtais, finansavimo šaltinių, kai lėšų šaltinis yra žinomas, už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo per 5 darbo dienas nuo tokių lėšų gavimo dienos turi lėšas grąžinti jas pervedusiam asmeniui, nurodydamas atsisakymo priimti lėšas priežastis. Jeigu lėšų šaltinis per 10 darbo dienų nenustatomas, už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo lėšas perveda į valstybės biudžetą.

12. Jeigu politinė partija priima ir panaudoja lėšas iš kitų šiame įstatyme nenurodytų finansavimo šaltinių, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą, kuriuo įpareigoja politinę partiją tokio pat dydžio sumą pervesti į valstybės biudžetą, **išskyrus tuos atvejus, kai buvo pripažintas šiurkštus pažeidimas dėl kurio buvo neskirti valstybės biudžeto asignavimai.**

3.2. Siūlome patikslinti projekto 5 straipsnyje siūlomą 24 straipsnio 1 dalies 5 punkto redakciją:

„5) rinkimų proceso **partijų finansavimo** skaidrumo užtikrinimo tikslais sudaro sąlygas ir atsako, kad jos interneto svetainėje būtų skelbiami politinių partijų narių, per kalendorinius metus sumokėjusių daugiau nei 360 eurų nario mokesį, sąrašai, juose būtų nurodytas partijos nario vardas, pavardė ir sumokėta suma;“

Siūlome iš šio įstatymų projektų paketo išimti Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (Nr. 18-11414) ir Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (Nr. 18-11415), nes juose išdėstytos nuostatos dėl visuomeninių rinkimų komitetų yra perkeltos į įstatymų projektus – Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (Nr. XIIP-2585) ir Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 5, 13, 16, 17, 18, 28, 33, 34, 35, 38, 39, 45, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 61, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-2586. Šie įstatymų projektai jau praėjo pateikimo stadiją Seimo plenariniame posėdyje ir po pateikimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas jau priėmė dėl jų išvadas.

Kitiems šiame pakete esantiems projektams pastabų neturime.

Pirmininkė

Laura Matjošaitytė

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
TAIS

2018-10-23 Nr. 4R-1593-(6.6)
į 2018-10-02 pranešimą

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 18-11422 DERINIMO

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), susipažinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktais derinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 175¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymų projektais bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektu Nr. 18-11422, kuriuo visiems minėtiems projektams pritariama, iš esmės pritardama teisės aktų projektų siūlymams dėl politinių partijų ir kampanijų neteisėto finansavimo prevencijos mechanizmų tobulinimo ir sukūrimo, pagal kompetenciją teikia su Teisėjų taryba suderintas pastabas ir pasiūlymus dėl siūlomų BK XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 175¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. 18-11420 (toliau – BK projektas) teisinio reguliavimo priemonių ir jų įgyvendinimo pasekmių.

1. Dėl BK XXVI skyriaus

BK projektu siūloma BK XXVI skyriuje „Nusikaltimai asmenų rinkimų teisėms ir Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo, Europos parlamento bei savivaldybių tarybų rinkimų ar referendumų tvarkai“ įtvirtinti baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą, atitinkamai pakeičiant BK XXVI skyriaus pavadinimą į „Nusikaltimai asmenų politinėms teisėms ir politinei sistemai“. Administracija, iš esmės pritardama siekiui kriminalizuoti veikas, kuriomis politinėms partijoms ir politinėms kampanijoms yra teikiama draudžiama parama, siūlo įvertinti BK XXVI skyriaus pavadinimo keitimo tikslingumą ir šios veikos reguliavimą būtent šiame BK skyriuje.

BK Specialiosios dalies sandara paremta nusikalstamų veikų grupavimu pagal vienerūšius ar tapačius baudžiamojo įstatymo ginamus teisinius gėrius (rūšinis objektas) ir šių teisiųjų gėrių

LIETUVOS
TEISMAI

dėstymu pagal jų svarbumą. BK XXVI skyrius gina tiek tarptautiniais, tiek regioniniais, tiek nacionaliniais teisės aktais laiduojamą žmogaus teisę dalyvauti valdant savo šalį. Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 33 straipsnyje įtvirtinta Lietuvos Respublikos piliečio teisė dalyvauti valdant savo šalį. Konstitucijos 55, 78, 119 straipsnių nuostatos įtvirtina visuotinės, lygios, tiesioginės rinkimų teisės ir slapto balsavimo imperatyvus, nustatančius demokratinio valstybės ir visuomenės valdymo pamatus, demokratinės ir legitimios valdžios formavimo principus.

Ši konstitucinė piliečių teisė realizuojama dalyvaujant Seimo, Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimuose, referendumuose, tam tikru mastu – Europos Parlamento rinkimuose. Rinkimai yra politinis procesas, todėl rinkimų teisė yra glaudžiai susijusi su Konstitucijos 33 straipsnyje įtvirtinta Lietuvos Respublikos piliečio teise dalyvauti valdant savo šalį, taip pat su Konstitucijos 35 straipsnyje įtvirtinta piliečių teise laisvai vienytis į politines partijas (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – Konstitucinis Teismas) 2008 m. spalio 1 d. nutarimas).

Saugodamas šias konstitucines vertybes, BK uždraudžia veikas, kuriomis apribojamos, atimamos ar kitaip suvaržomos žmogui Konstitucijos garantuojamos teisės dalyvauti piliečių formuojamų valdžios institucijų rinkimuose bei sprendžiant svarbiausius valstybės ir Tautos gyvenimo klausimus. Todėl BK XXVI skyriuje įtvirtinti nusikaltimai numato baudžiamąją atsakomybę už veiksmus, kuriais tiesiogiai įsikišama ir iškreipiama tikroji žmonių valia (trūkdyamas pasinaudoti rinkimų ar referendumo teise, rinkimų ar referendumo dokumento suklastojimas arba suklastoto rinkimų ar referendumo dokumento panaudojimas, neteisingas rinkimų balsų skaičiavimas, rinkimų ar referendumo dokumento sunaikinimas, sugadinimas, pagrobimas ar paslėpimas).

Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad konstitucinėje demokratijoje politinių atstovaujamųjų institucijų formavimui yra keliami ypatingi reikalavimai. Rinkimai negali būti laikomi demokratiškais, o jų rezultatai – legitimiais ir teisėtais, jeigu rinkimai vyksta paminant Konstitucijoje įtvirtintus demokratinį rinkimų principus, pažeidžiant demokratines rinkimų procedūras (Konstitucinio Teismo 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Konstitucinis Teismas nurodė, kad įstatymų leidėjui kyla pareiga nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris užtikrintų, kad rinkėjai balsuotų asmeniškai ir slapta, kad balsavimo metu nebūtų galima paveikti rinkėjų valios ir jos kontroliuoti. *Ypač neleistina, kad rinkimų finansavimas būtų neskaidrus ar nekontroliuojamas*, kad rinkimų kampanijoje būtų naudojamos tokios rinkimų technologijos, kurios prieštarauja moralei, teisingumui, visuomenės darnai.

BK projekto aiškinamajame rašte nurodama, kad neteisėto politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo atvejais tiesioginis ir pagrindinis tikslas yra neteisėtu finansavimu užtikrinti politinius tikslus – pasiekti politinės partijos ar atskirų politikų, politinių grupių populiarumą tarp rinkėjų, geresnius rinkimų rezultatus ir laimėti politinę valdžią, taip darant įtaką visam valstybės gyvenimui. Manytina, kad teisinis neleistino rinkimų, *inter alia* politinių partijų ir politinių kampanijų, finansavimo reguliavimas – tiesiogiai išplaukia iš įstatymų leidėjo pareigos užtikrinti konstitucines laisvų rinkimų garantijas dalis. O teisėtas rinkimų finansavimas – sąžiningų rinkimų ar referendumo garantas. Vis dėlto diskutuotina, ar projekto rengėjo siūlomas teisinių priemonių įgyvendinimo būdas leis pasiekti šioms priemonėms keliamus uždavinius.

BK projekto 2 straipsniu siūloma nustatyti baudžiamąją atsakomybę už dvi alternatyvias veikas, t. y. neteisėtą politinių partijų arba politinių kampanijų finansavimą. Manytina, kad dėl šios priežasties siūloma keisti ir BK XXVI skyriaus pavadinimą, kadangi aiškinamajame rašte siūlymas keisti BK XXVI skyriaus pavadinimą į „Nusikaltimai asmenų politinėms teisėms ir politinei sistemai“ ir tokio siūlymo poreikis nėra pagrindžiami.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2 straipsnio 7 dalį, politinė kampanija – šiame įstatyme nustatyto laikotarpiu politinės kampanijos dalyvių, rinkėjų ir kitų fizinių bei juridinių asmenų atliekama veikla, susijusi su Seimo, Respublikos Prezidento rinkimais, rinkimais į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimais ar referendumu. Šiuo atveju neteisėto *politinės kampanijos* finansavimo tiesioginis objektas atitinka BK XXVI skyriaus rūšinį objektą. Tuo tarpu neteisėtas *politinės partijos* finansavimas gali neturėti jokio tiesioginio ryšio su rinkimų ar referendumo tvarkos pažeidimu, padarytu rinkimų ar referendumo laikotarpiu, todėl šio nusikaltimo reguliavimas BK XXVI skyriuje, teisine prasme, neatrodo tikslus.

Tam, kad neteisėtas politinių partijų finansavimas galėtų būti reguliuojamas BK XXVI skyriuje, projekto rengėjas siūlo keisti šio skyriaus pavadinimą, t. y. keisti šio skyriaus ginamą rūšinį objektą. Administracijos nuomone, siūlomas BK XXVI skyriaus pavadinimo variantas yra per daug platus ir netiksliai atspindintis šiame skyriuje aprašytas ir BK ginamas teisinės vertybes, į kurias kėsinamasi nusikalstamomis veikomis. Plataus turinio „politinės teisės“ ir „politinė sistema“ sąvokos šiuo atveju nedera su šiame skyriuje įtvirtintų nusikaltimų tiesioginiais objektais, taip pat neatitinka Konstitucijoje, kituose teisės aktuose vartojamų formuluočių. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso XI skyriuje taip pat aprašyti „Administraciniai nusižengimai, susiję su piliečių rinkimų teisėmis ir Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos parlamentą ar referendumų tvarka“, kurio 93 straipsnyje nustatytas politinių kampanijų finansavimo pažeidimas.

BK projekto 1 straipsnyje siūlomame BK XXVI skyriaus pavadinime vartojama formuluočių „politinė sistema“ stokoja konkretumo ir pagal savo prasmę galėtų apimti eilę skirtingų BK įtvirtintų nusikalstamų veikų: XVI skyriaus nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, XXXIII skyriaus nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams.

Administracijos nuomone, šią problemą galima spręsti atsisakant BK projekto siūlymo neteisėtą politinių partijų ir politinių partijų finansavimą aprašyti viena sudėtimi su alternatyviomis veikomis. Pastabėtina, kad politinės kampanijos finansavimas yra tik vienas iš septynių galimų politinės partijos finansavimo šaltinių (Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo 19 straipsnis). Dėl to būtų tikslinga neteisėtą politinių partijų finansavimą ir neteisėtą politinių kampanijų finansavimą aprašyti skirtingomis sudėtimis, atskiruose BK straipsniuose. Tokiu būdu, atsižvelgiant į šių veikų tiesioginį objektą, neteisėtas politinės kampanijos finansavimas turėtų būti įtvirtintas BK XXVI skyriuje (nekeičiant jo pavadinimo), o neteisėtas politinės partijos finansavimas, atsižvelgiant į tai, kad šia veika kėsinasi į teisės aktais nustatytą skaidraus politinių partijų finansavimo tvarką, turėtų būti reguliuojamas BK XLII skyriuje „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valdymo tvarkai“, kuriame įtvirtinta baudžiamoji atsakomybė už įvairaus pobūdžio nusikalstamų veikų, susijusių su nustatytos tvarkos pažeidimu, padarymą. Įgyvendinus tokį siūlymą, būtų pasiekti BK projektu siejami tikslai, nepadarant žalos BK vientisumui ir reguliavimo nuoseklumui, taip pat išnyktų poreikis keisti BK XXVI skyriaus pavadinimą, kuris iškreiptų šio skyriaus ginamų teisinių vertybių suvokimą ir sistemą.

2. Dėl siūlomos nusikalstamos veikos reguliavimo

BK projektu siūloma baudžiamojo įstatymo normos dispozicija konstruojama taip: „Tas, kas draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių teikė lėšas ar kitokią materialinę paramą, kurių vertė viršija 500 MGL dydžio sumą, politinei partijai ar politinei kampanijai tiesiogiai ar netiesiogiai

finansuoti arba šias lėšas ar paramą bet koku būdu priėmė arba panaudojo politinės partijos ar politinės kampanijos veikloje“.

Be pirmiau pateikto siūlymo neteisėto politinių kampanijų ir neteisėto politinių partijų finansavimo sudėtis aprašyti skirtinguose BK skyriuose ir straipsniuose, atsižvelgiant į BK Specialiosios dalies straipsnių struktūrą, taip pat siūlytina šiuos nusikaltimus dėstyti keliomis straipsnio dalimis. Diferencijuojant asmenų baudžiamąją atsakomybę, siūlytina nustatyti atsakomybę, pirma, už neteisėtos paramos politinei partijai ir kampanijai *teikimą*, antra, už tokios paramos *priėmimą ir panaudojimą*. Diferencijuota atsakomybė leidžia nustatyti skirtingas sankcijas už pavojingesnį šios veikos padarymo būdą ir sudarytų sąlygas veiksmingesniam baudžiamosios atsakomybės įgyvendinimui. Šiuo atveju neteisėtos paramos priėmimas arba panaudojimas yra pavojingesnė ir didesnę žalą daranti nusikalstama veika nei tokios paramos teikimas, kadangi skiriasi šių nusikaltimų subjektai, jų statusas, keliama aukštesni skaidrumo ir atskaitingumo reikalavimai, veiklos pobūdis bei veikimo sritis.

Taip pat diskutuotina ir dėl BK projektu siūlomo BK 175¹ straipsnio dispozicijoje vartojamų formuluočių.

Pirma, neaišku dėl tarpininko atsakomybės. Paprastai BK normų dispozicijose nurodomas veikos padarymo būdas „tiesiogiai ar netiesiogiai“ arba „tiesiogiai arba netiesiogiai pats ar per tarpininką“. Šiuo atveju terminai „tiesiogiai ar netiesiogiai“ siejami tik su paramos paskirtimi, o ne apibūdinti nusikalstamos veikos objektyvų pasireiškimą – veikos padarymo būdą. Dėl šios priežasties, baudžiamajame įstatyme gali būti palikta spraga, leidžianti išvengti baudžiamosios atsakomybės už „užmaskuotą“ draudžiamos paramos teikimą politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms.

Antra, manytina, kad, reguliuojant baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą, šio nusikaltimo dalyką pakaktų aprašyti vartojant sąvoką „materiali parama“, kadangi sąvoka „lėšos“ šiuo atveju laikytina pertekline, įvertinus ir tai, kad aiškinamajame rašte taip pat nurodoma, jog į materialinės paramos sąvoką patenka ir lėšos.

Trečia, BK Specialiosios dalies normų dispozicijose nusikalstamos veikos paprastai aprašomos ne kaip draudžiamos, o neteisėtos. Terminas „draudžiamas, draudžiama“ BK vartojamas iš esmės tik dviejų nusikalstamų veikų pavadinimuose: Tarptautinės teisės draudžiamas elgesys su žmonėmis (BK 100 straipsnis) ir Draudžiama karo ataka (BK 111 straipsnis). Pažymėtina, kad siūlomo straipsnio pavadinime kalbama apie *neteisėtą* politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą, todėl ir straipsnio dispozicija turėtų aprašyti *neteisėtą*, o ne draudžiamu būdu remiamas politines partijas ar politines kampanijas.

Direktore

Reda Molienė

Justinas Bagdžius, tel. (8 5) 251 4125, el. p. justinas.bagdzius@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Teisingumo ministerijai

Į 2018-10-01 Nr. (1.8)2T-718

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija, išnagrinėjusi su Teisingumo ministerijos 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. (1.8)2T-718 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 175¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus, pagal kompetenciją teikia pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreipiamė dėmesį, kad Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu keičiamo Labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytą metinę ataskaitą nuo 2019 m. sausio 1 d. turės teisę rengti ne tik labdaros ir paramos fondai, kurie pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą bus pasirinkę supaprastintą apskaitą, bet ir asociacijos, todėl siūlome šiame punkte vartojamą sąvoką tikslinti taip: „~~labdaros ir paramos fondo~~ metinės ataskaitos“.

2. Dėl Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – PPI projektas):

2.1. PPI projektu keičiamo Politinių partijų įstatymo (toliau – PPI) 23 straipsnio pavadinimas yra „Finansų apskaita“. Tokios sąvokos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra. Buhalterinės apskaitos įstatyme vartojama buhalterinės apskaitos sąvoka. Pagal šio straipsnio turinį straipsnio pavadinimas galėtų būti „Buhalterinė apskaita ir atskaitomybė“. Kartu siūlytina patikslinti ir skyriaus pavadinimą. Atsižvelgiant į tai taisytina ir PPI 23 straipsnio 1 dalis, nurodant, kad politinės partijos **buhalterinės** apskaitos tvarkymą reglamentuoja Buhalterinės apskaitos įstatymas ir kiti buhalterinę apskaitą ir finansinę atskaitomybę reglamentuojantys teisės aktai.

2.2. PPI projektu keičiamo PPI 23 straipsnio 2 dalyje:

2.2.1. siekiant aiškumo siūloma tikslinti, kad politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinį parengia pasibaigus **finansiniams** metams, nes finansiniai metai nebūtinai sutampa su kalendoriniais metais. Kartu tikslintina ir šio straipsnio 5 dalis;

44411032742792824.docx

2.2.2. siekiant suvienodinti su kitų pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų atskaitomybe siūloma nurodyti, kad politinės partijos parengia **metinį** finansinių ataskaitų rinkinį. Kartu tikslintina ir šio straipsnio 5 dalis;

2.2.3. siūlytina įsivesti politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitos trumpinį, nes ši sąvoka vartojama ir keičiamo PPĮ 24 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

2.3. Atkreipiamė dėmesį, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. kitų pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus (Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymą) metinį finansinių ataskaitų rinkinį sudaro finansinės būklės ataskaita, veiklos rezultatų ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas. PPĮ projektu keičiamo PPĮ 23 straipsnio 3 dalyje nurodyta ne finansinės būklės ataskaita, o balansas. Todėl siūlytina suvienodinti finansinių ataskaitų pavadinimus su kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų veiklą, vartojamais finansinių ataskaitų pavadinimais.

3. Dėl Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – PKFĮ projektas):

3.1. Analogiškai kaip ir šio rašto 2.1 papunktyje siūloma į pastabą dėl finansų apskaitos atsižvelgti PKFĮ projektu keičiamo Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – PKFĮ) 17 straipsnyje.

3.2. Tikslintinas PKFĮ projektu keičiamo PKFĮ 17 straipsnio 4 dalies 7 punktas, nurodant, kad Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikia politinės kampanijos **banko** sąskaitos išrašą. Atkreipiamė dėmesį, kad, jei kalbama apie banko sąskaitos išrašą, pinigai, įplaukę į banko sąskaitą, pagal ekonominę prasmę vadinami įplaukomis, o ne pajamomis. Siūlytina vietoj žodžio „pajamos“ šiuo atveju vartoti žodį „įplaukos“.

Kartu siūlytume Teisingumo ministerijai įvertinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2018 m. spalio 9 d. rašte Nr. (29.2-31-3E) R-5618 pateiktas pastabas, kurioms Finansų ministerija iš esmės pritaria.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos teisingumo
ministerijai
El.p. rastine@tm.lt

2018-10- Nr. 4-01-
Į 2018-10-01 Nr. (1.8)2T-718

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO XXVI SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 175¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRIMINALINĖS ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR. XI-2234 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ PARTIJŲ ĮSTATYMO NR. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-532 35 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO NR. IX-1837 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 93 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS ĮSTATYMO NR. IX-985 3, 13, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 12¹ IR 12² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LABDAROS IR PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-172 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1331 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba susipažino su siūstais derinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir BK papildymo 175¹ straipsnių įstatymo, Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų

Atkurtai
Lietuvai
100

kodekso 93 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektais bei teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Iš esmės pritardami siūlymams kriminalizuoti neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą, manome, kad atitinkama nusikalstama veika turėtų būti įtraukiama į BK XXXIII skyrių „Nusikaltimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams“, kuriame numatyta atsakomybė už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.

Neteisėtas politinių partijų ar politinių kampanijų finansavimas dažniausiai nėra savitikslis – tokiais veiksmais neteisėtą finansavimą teikiantis subjektais paprastai siekia tiesiogiai ar netiesiogiai paveikti neteisėtai finansuojamų politinių partijų ar kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių sprendimus ateityje, įgyti bendrą jų palankumą finansuojančiam asmeniui ar su juo susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims ar netgi mainais už neteisėtą finansavimą užsikrinti konkrečių finansavimą teikiančio subjekto interesus atitinkančių sprendimų finansavimą.

Dėl šios priežasties galima teigti, kad veiksmais, kuriais neteisėtai teikiamas finansavimas politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms, mažų mažiausiai sudaromos prielaidos korupcinio pobūdžio nusikalstamoms veikoms, o daugeliu atveju šie pažeidimai savo pavojingumu prilygsta stambaus masto kyšininkavimui, papirkimui ar piktnaudžiavimui.

Be to, būtina atsižvelgti į priežastis, kurios paskatino 2018 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos Ministro pirmininko potvarkiu Nr. 123 sudaryti darbo grupę politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės teisiniam reguliavimui tobulinti – tai Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl asmenų, verslo subjektų ir kitų interesų grupių galimo neteisėto poveikio valstybės institucijoms priimant sprendimus ir galimos neteisėtos įtakos politiniams procesams išvadoje (visų pirma – jos 8.2.1 – 8.2.3 punktai), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. XIII-1228, nustatytos aplinkybės bei pateiktas šių aplinkybių vertinimas.

Šioje išvadoje neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo mechanizmas, kuriame interesų grupės teikia neteisėtą finansavimą politinėms partijoms ar atskiriems politikams mainais už jų interesus atitinkančių politinių sprendimų priėmimą, motyvuotai įvardijamas kaip politinė korupcija, t.y. viena iš korupcijos rūšių.

Atsižvelgiant į tai, manytina, jog tokį elgesio modelį būtų tikslinga kriminalizuoti tame pačiame BK skyriuje, kaip ir kitas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, o ne sieti su nusikaltimais rinkimų teisėms ar rinkimų ir referendumų tvarkai. Pažymėtina, kad neteisėto politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kriminalizavimo klausimas nėra naujas. Tokio

pobūdžio įstatymo pakeitimai jau buvo įregistruoti Lietuvos Respublikos Seime atskirų Seimo narių dar 2012 m., tačiau šis klausimas tolesnių svarstymo stadijų nepasiekė. Šį projektą įvertinęs Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad „atsižvelgiant į Kodekso specialiosios dalies sistemą ir jos sudarymo principus, siūlytina dėstyti Kodekso XXXIII skyriuje (Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams)“¹.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, jog turi būti atitinkamai pildoma ir Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymuose apibrėžta korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos sąvoka, į ją įtraukiant naują nusikalstamą veiką – neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą;

2. Teikiame šiuos pastebėjimus ir pasiūlymus dėl konkrečios nusikalstamos veikos sudėties bei galimų Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) pakeitimų:

a) manytina, kad neteisėtos paramos *priėmimas* laikytinas pavojingesnis ir didesnę žalą valstybei ir jos interesams darantis veiksnys negu jos suteikimas. Dėl šios priežasties siūlytina svarstyti galimybę numatyti aukštesnę sankcijos ribą asmenims, kurie *priėmė* atitinkamą paramą ar *panaudojo* ją politinės partijos ar politinės kampanijos veikloje;

b) svarstyti galimybę diferencijuoti nusikalstamos veikos pavojingumą, atsižvelgiant į neteisėtos paramos suminę išraišką – pvz. suteikus ir priėmus paramą, didesnę nei 1 000 MGL, nustatyti sunkų nusikaltimą, o nuo 100 iki 500 MGL – baudžiamąjį nusižengimą. Tokia diferenciacija padėtų tinkamiau individualizuoti asmenų baudžiamąją atsakomybę už naują nusikalstamą veiką;

c) svarstyti įtvirtinti baudžiamąjį nusižengimą – suteikimą didesnės nei 100 MGL sumos dydžio aukos politinės kampanijos dalyviui nedeklaruojant turto ir pajamų. Mažesnės tokios formos paramos suteikimas, kaip ir dabar, užtrauktų administracinę atsakomybę;

d) siūlytina svarstyti galimybę pakeisti ANK 93 straipsnio 3 ir 4 dalis nurodant politinių kampanijų finansų apskaitos pažeidimus ir numatant, kad už juos būtų atsakingi ne tik politinės kampanijos išdininkai ar politinės kampanijos dalyviai, bet ir už politinių kampanijų finansų apskaitą atsakingi asmenys ar politinės partijos pirmininkai, 544 straipsnio 1 dalį vietoj aukų politinei partijai apskaitos tvarkos pažeidimo nurodant politinių partijų finansų apskaitos pažeidimą;

e) manytina, jog ANK nurodant kaip administracinį nusižengimą politinės kampanijos finansavimą neturint tam teisės atitinkamai kaip administracinis nusižengimas turėtų būti nurodomas ir politinės partijos finansavimas neturint tam teisės, įtvirtinant tokią nuostatą ANK 544 straipsnyje.

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/TAIS.424671?jfwid=-lcaidvjlj6q>

3. Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnyje dėstomo 19 Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo straipsnio 11 ir 12 dalys, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 3 straipsniu dėstomo įstatymo 12 straipsnis numato atvejus, kai neteisėtai pervestos lėšos turi būti grąžinamos jas pervedusiam asmeniui arba pervedamos į valstybės biudžetą.

Manytina, jog kriminalizavus neteisėtą politinių partijų finansavimą, reikėtų nurodyti tokių normų santykį su baudžiamajame procese priimamais sprendimais (pvz. turto konfiskavimu).

4. Siūlytina nustatyti ribojimus finansuoti politines kampanijas skolintomis lėšomis. Tokie ribojimai politinių kampanijų finansavimui suteiktų daugiau atskaitomumo, skatintų asmenis remtis savomis lėšomis, bei suteiktų aiškumo ir atsekamumo ginčų ir atsakomybės taikymo atvejais.

5. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo projektas įtvirtina VRK funkciją nagrinėti asmenų pranešimus, skundus ir prašymus dėl galimų rinkimų pažeidimų bei politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų. Kriminalizuojant neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą tikslinga šį projektą papildyti nuostata, aprašančia VRK veiksmus nustatčius, kad galimas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių.

Direktorius

Žydrūnas Bartkus

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTAS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-10-05 Nr. 18-6706

I 2018-10-01 Nr. (1.8)2T-718

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO XXVI SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 175¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRIMINALINĖS ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR.2234 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ PARTIJŲ ĮSTATYMO NR.I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPAINIŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-532 35 STRAIPSNIO KEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO NR. IX-1837 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 93 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS ĮSTATYMO NR. IX-985 3, 13, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 12¹ IR 12² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LABDAROS IR PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-172 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1331 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, įvertinęs Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 175¹ straipsnių įstatymo, Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų ar pasiūlymų neturi.

Direktorius

Darius Jauniškis

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Nr.
I 2018-10-01 Nr. 2T-718

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Išnagrinėję pateiktus derinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 175¹ straipsnių įstatymo, Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus, informuojame, kad pastabų ir pasiūlymų dėl šių projektų neturime.

Vidaus reikalų viceministras

Česlovas Mulma

Andrius Šaparnis, tel. 271 7269, el. p. andrius.saparnis@vrm.lt
Kristijonas Gudalevičius, tel. 271 8980, el. p. kristijonas.gudalevicius@vrm.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
el. paštas rastine@tm.lt

2018-10-   Nr.

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO IR KITŲ LIETUVOS
RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ**

Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir šio kodekso papildymo 175¹ straipsnių įstatymo (toliau – BK projektas), Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir šio įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus, teikia pasiūlymus.

Siūlomu BK projektu, BK 175¹ straipsnyje numatyta nusikalstama veika yra laikomas neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimas. Tačiau pagal siūlomo BK 175¹ straipsnio dispoziciją už tokią veiką atsakytų asmuo, kuris lėšas ar kitokią materialinę paramą politinei kampanijai ar politinei partijai teikė draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių. Siekiant išvengti neaiškumo, BK 175¹ straipsnio dispoziciją siūlome išdėstyti taip: „Tas, kas neteisėtai teikė lėšas ar kitokią materialinę paramą, kurių vertė viršija 500 MGL dydžio sumą, politinei partijai ar politinei kampanijai tiesiogiai ar netiesiogiai finansuoti arba šias lėšas ar paramą bet koku būdu priėmė arba panaudojo politinės partijos ar politinės kampanijos veikloje“.

Siūlomu BK projektu BK XXVI skyriaus pavadinimas „Nusikaltimai asmenų rinkimų teisėms ir Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo, Europos Parlamento bei savivaldybių tarybų rinkimų ar referendumo tvarkai“ yra keičiamas į „Nusikaltimų asmenų politinėms teisėms ir politinei sistemai“.

Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 11 skyriuje yra numatyti administraciniai nusižengimai, susiję su piliečių rinkimų teisėmis ir Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą ar referendumų tvarka. Kadangi BK XXVI skyriuje numatytos nusikalstamų veikų ir ANK 11 skyriuje numatytų administracinių nusižengimų įstatymų saugomos vertybės yra panašios, skiriasi tik veikų pavojingumo laipsnis, svarstytinas ANK 11 skyriaus pavadinimo pakeitimas derinant jį su BK projektu keičiamo BK XXVI skyriaus pavadinimu.

Pažymėtina, kad ANK 25 skyriaus – „Administraciniai nusižengimai, susiję su valdymo tvarka“ 544 straipsnis numato administracinę atsakomybę už politinių partijų finansavimo tvarkos pažeidimą, o 545 straipsnis – atsakomybę už politinės partijos, politinės kampanijos dalyvio, viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo duomenų ir dokumentų nepateikimą, nors iš esmės šiais nusižengimais yra kėsiniama į politinę sistemą. Pritarus siūlomam BK projektui, svarstyti dėl ANK 544 ir 545 straipsnių inkorporavimo į ANK 11 skirsnį.

Generalinis prokuroras

Evaldas Pašilis

Darius Čaplikas, tel. (8 5) 266 2345, el. p. darius.caplikas@prokuraturos.lt

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-10-   Nr. (29.2-31-3E) R-
| 2018-10-01   Nr. G-12848

Kopija:

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR.18-11414, 18-11415, 18-11416, 18-11418, 18-11419, 18-11420, 18-11421

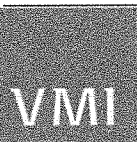
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM), susipažinusi su Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir kodekso papildymo 175-1 straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 3, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 3, 13, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12-1 ir 12-2 straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 13 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1331 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektais, teikia pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo projekto (toliau - LPĮ projektas):

LPĮ projektu siūloma papildyti Labdaros ir paramos įstatymo (toliau - LPĮ) 13 str. 6 d. 1 punktą, nustatant, kad Juridinių asmenų registro tvarkytojas savo iniciatyva galėtų panaikinti paramos gavėjo statusą, tuo atveju, kai Juridinių asmenų registro tvarkytojui nepateikta labdaros ir paramos fondo metinė ataskaita per 2 mėnesius po to, kai buvo įspėta apie šį pažeidimą.

Pažymėtina, kad labdaros ir paramos fondai bei viešosios įstaigos, pasirinkusios supaprastintą apskaitą, vietoj rengiamo metinių finansinių ataskaitų rinkinio bei metinio pranešimo, o atitinkamai, asociacijos - vietoj finansinių ataskaitų rinkinio bei veiklos ataskaitos, nuo 2019 metais prasidėjusio ataskaitinio laikotarpio galės rengti metinę ataskaitą, kurią privalės pateikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2019 metais prasidėjusio ataskaitinio laikotarpio metinę ataskaitą galės rengti ne tik labdaros ir paramos fondai, bet ir kiti paramos gavėjai, t. y. viešosios įstaigos bei asociacijos, siūlome vietoj LPĮ 13 str. 6 d. 1 punkte siūlomos formuluotės „labdaros ir paramos fondo metinės ataskaitos“, nurodyti - „metinės ataskaitos“, t. y. įtvirtinti, kad Juridinių asmenų registro tvarkytojas savo iniciatyva galėtų panaikinti paramos gavėjo statusą ne tik labdaros ir paramos fondams, bet ir kitiems paramos gavėjams, nepateikusiems Juridinių asmenų registro tvarkytojui šių ataskaitų.

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01514 Vilnius

Tel. (8 5) 2668 200,
Faks. (8 5) 212 56 04,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt

Duomenys kaupiami ir
saugomi Juridinių
asmenų registre,
kodas 188659752

100 Atkurtai
Lietuvai

Pažymėtina, kad išnagrinėjus kitas LPĮ projekto nuostatas, iš esmės pritariame nuostatomis, kuriomis siūloma:

1.1. Papildyti LPĮ 13 str. 1 dalį, nustatant, kad paramos gavėjo statusas negalėtų būti suteikiamas tokiam asmeniui, kurio vadovas yra arba buvo kito asmens, kuriam už atitinkamus LPĮ įvardintus pažeidimus arba dėl to, kad jis neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, ne anksčiau kaip prieš vienus metus buvo panaikintas paramos gavėjo statusas, vadovu.

1.2. Atsisakyti LPĮ nuostatų dėl paramos gavėjo statuso panaikinimo už Baudžiamajame kodekse numatytą nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą ekonomikai ir verslo tvarkai ar finansų sistemai bei pažeidus Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą.

Atkreipiame dėmesį, kad neaptartas LPĮ pakeitimo įstatymo įsigaliojimo terminas, kuris turėtų būti suderintas su Mokesčių administravimo įstatymo (toliau - MAĮ) 40¹ nuostatų, nustatančių minimalių patikimumo mokesčių mokėtojo kriterijų taikymą, įsigaliojimo terminu.

Dėl Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau - PPĮ projektas):

PPĮ projekto 1 straipsnyje ir aktualioje Politinių partijų įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje aptariama politinės partijos narių, politinei partijai sumokėjusių didesnę nei 360 eurų nario mokestį, turto ir pajamų deklaravimo tvarka. Atkreipiame dėmesį, kad gyventojams nuosavybės teise priklausančio turto ir turimų piniginių lėšų deklaravimo tvarką reglamentuoja specialus įstatymas - GTDĮ. Jo atskiruose straipsniuose aptarta atskirų turtą deklaruoti privalančių gyventojų grupių (ėjusių tam tikras pareigas gyventojų, į tam tikras pareigas kandidatuojančių gyventojų, savarankiškam politinės kampanijos dalyviams teikiančių aukas gyventojų ir pan.) deklaravimo tvarka: turto deklaracijų pateikimo terminai, deklaravimo objektas (tik turtas arba turtas (įskaitant gautas pajamas)) ir pan. Tačiau politinių partijų narių, kurių nario mokestis kalendoriniais metais yra didesnis nei 360 eurų, deklaravimo tvarka GTDĮ neaptarta.

Siekiant naujas Politinių kampanijų įstatymo nuostatas inkorporuoti į teisinę sistemą, kartu su PPĮ projektu turėtų būti rengiamas GTDĮ pakeitimo projektas, papildant jį politinių partijų narių, kurių nario mokestis kalendoriniais metais yra didesnis nei 360 eurų, deklaravimo tvarką nustatančiomis nuostatomis.

Dėl duomenų teikimo Vyriausiajai Rinkimų Komisijai:

VMI prie FM atkreipia dėmesį, kad tuo atveju, jeigu keisis duomenų imtis bei parametrų kiekis duomenų mainams su Vyriausiąja Rinkimų Komisija, įstatymų pakeitimo projektų įsigaliojimas terminas 2019 m. lapkričio 1 d. nėra realūs, kadangi duomenų mainų procedūros pakeitimų suderinimui ir atlikimui gali pritrukti laiko.

Dėl Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo:

Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo (toliau - REPI) 38 straipsnio 8 dalies e punkte nustatyta, kad rinkimų komiteto veikla baigiasi, kai rinkimų komitetas ar jo narių veikla buvo finansuota iš neteisėtų finansavimo šaltinių. VMI prie FM nuomone, ši nuostata turėtų būti suderinta su Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo projekto 19 straipsnio 10 dalyje įtvirtinta nuostata.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo pakeitimo projekto:

VMI prie FM nuomone, Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 12² straipsnio 1 dalyje, nustatytas terminas „nedelsiant“ yra perteklinis, atsižvelgiant į tai, siūlytina šį terminą naikinti, paliekant terminą - „ne vėliau kaip iki Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyto termino pabaigos“.

Siūlymas dėl Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo:

VMI prie FM atsižvelgdama į tai, kad šiuo metu yra keičiamas Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas (toliau - LPĮ), pažymi, jog LPĮ 13 straipsnio 5 dalies 5 punkte numatyta, kad Juridinių asmenų registro tvarkytojas arba Kultūros ministerija paramos gavėjo statusą panaikina kontrolės institucijos teikimu arba paties paramos gavėjo prašymu. Į Juridinių asmenų registro tvarkytoją dėl juridiniam asmeniui suteikto paramos gavėjo statuso arba Kultūros ministeriją dėl

fiziniam asmeniui suteikto paramos gavėjo statuso panaikinimo kreipiasi institucija, pagal savo kompetenciją nustačiusi, kad asmuo nesumokėjo mokestinės nepriemokos ir mokesčių administratorius Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgijo teisę priverstinai ją išieškoti. Ši nuostata netaikoma tais atvejais, kai Mokesčių administravimo įstatymo 110 straipsnyje nustatyta tvarka mokestinės nepriemokos priverstinis išieškojimas yra sustabdytas arba nepradėtas.

Atkreiptinas dėmesys, jog pagal minėtą LPĮ nuostatą VMI prie FM yra įpareigota informuoti Juridinių asmenų registro tvarkytoją arba Kultūros ministeriją dėl mokesčių mokėtojo esančios nepriemokos, kuri iš esmės kartais gali būti nereikšminga (pvz. 5 eurai), todėl VMI prie FM mano, jog ši nuostata neatitinka protingumo ir racionalumo kriterijų.

Atsižvelgdama į tai, VMI prie FM įvertino informacinėse sistemose esančius duomenis ir nustatė, kad iš viso yra registruota 38 394 paramos gavėjų, iš kurių 2 146 mokesčių mokėtojai, kurių mokestinė nepriemoka yra mažesnė nei 5 eurai, o bendra šių mokesčių mokėtojų nepriemoka sudaro 2 011 eurų. Taip pat informuojame, kad kitų paramos gavėjų turinčių mokestinę nepriemoką didesnę arba lygią 5 eurams identifikuota 777. Šių mokesčių mokėtojų bendras įsiskolinimas valstybės biudžetui sudaro 2 008 778 eurus.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, VMI prie FM siūlo, panaikinti LPĮ 13 straipsnio 5 dalies 5 punkte numatytą kriterijų, kuriuo vadovaujantis mokesčių mokėtojui, turinčiam mokestinę nepriemoką, būtų panaikinamas paramos gavėjo statusas.

Viršininke

Edita Janušienė

Apibendrinio:

Romas Karmaza, tel. (8 5) 2668 209, el. p. romas.karmaza@vmi.lt

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 188659752, Vasario 16-osios g. 14, Vilniaus m., Vilniaus m. sav.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR.18-11414, 18-11415, 18-11416, 18-11418, 18-11419, 18-11420, 18-11421,
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-10-09 Nr. R-5618
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2018-10-09 Nr. 1T-1008
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Edita Janušienė, VMI prie FM viršininkas, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	EDITA JANUŠIENĖ, Valstybinė mokesčių inspekcija prie FM LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-10-08 17:19:40 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žyme nurodytas laikas	2018-10-08 17:19:42 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-09-25 10:38:27 – 2021-09-24 10:38:27
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "VMI DVS Avilys, VMI prie FM LT", sertifikatas galioja nuo 2017-12-21 15:39:43 iki 2018-12-21 15:39:43 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-24 10:23:03 iki 2018-10-24 10:23:03
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 1.5.18
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2018-10-09 13:08:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2018-10-09 13:08:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys

Žana Jerochovienė

Nuo: Eglė Gasiūnaitė <Egle.Gasiunaite@lrv.lt>
Išsiųsta: pirmadienis 2018 m. spalio 29 15:29
Kam: Ingrida Kalinauskienė (TI LT)
Kopija: Eglė Kavoliūnaitė (TI LT); Sergejus Muravjovas (TI LT); ausrine@eurohouse.lt; judita@eurohouse.lt; Irma Gudžiūnaitė; Marija Šaraitė; Žana Jerochovienė; Irma Gudžiūnaitė; Donatas Matuiza
Tema: RE: Siūlymai dėl informacijos apie rinkimų kandidatus viešinimo

Laba diena,

Dėkojame už pateiktą nuomonę ir išsakytas įžvalgas.

Šiuo metu su suinteresuotomis institucijomis kaip tik tariamės, kokia forma galėtume pasidalinti komentarais dėl Jūsų išsakytų pastebėjimų. Būtinai netrukus informuosime.

Pagarbiai,

Eglė Gasiūnaitė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

8 706 63766, 8 668 42261

egle.gasiunaite@lrv.lt

Atkurtai
Lietuvai

100

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius
www.lrv.lt, www.lietuva100.lt

From: Ingrida Kalinauskienė (TI LT) <ingrida@transparency.lt>
Sent: Friday, October 26, 2018 5:10 PM
To: Eglė Gasiūnaitė <Egle.Gasiunaite@lrv.lt>
Cc: Eglė Kavoliūnaitė (TI LT) <egle@transparency.lt>; Sergejus Muravjovas (TI LT) <sergejus@transparency.lt>; ausrine@eurohouse.lt; judita@eurohouse.lt; i.gudziunaite@tm.lt; Marija Šaraitė <marija@baltosiospirstines.lt>
Subject: Siūlymai dėl informacijos apie rinkimų kandidatus viešinimo

Laba diena, gerb. Egle,

Kaip ir kalbėjome, siunčiame mūsų kartu su visuomenine organizacija „Baltosios pirštinės“ ir VšĮ „Europos namai“ parengtus pasiūlymus dėl informacijos apie rinkimų kandidatus viešinimo ribojimo pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – BDAR) nuostatas. Mūsų siūlymus rasite šio laiško prisegtuke.

Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad TILS šiuo metu neteiks pasiūlymų užregistruotiems LR politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo, LR vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo, LR kriminalinės žvalgybos bei kitų aktualių įstatymų pakeitimams. Vis tik prieš priimant sprendimus dėl šių įstatymų kviestume daugiau aptarti ir apvarstyti keletą klausimų:

1. Ar kriminalizavus neteisėtą politinių partijų finansavimą dalis Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) funkcijų, susijusių su šia veika, būtų perduota FNTT bei STT? Kviečiame išsamiai apvarstyti, ar STT arba FNTT galių išplėtimas yra pakankamai pagrįstas ir būtinas.

2. Kaip baudžiamoji atsakomybė už neteisėtai gautą finansavimą būtų taikoma visuomeniniams rinkimų komitetams, kurie nėra juridiniai asmenys? Jei šie komitetai gautų neteisėtos paramos, galimybė nubausti patį rinkimų komitetą išlieka abejotina, o atsakingas taptų tik paramos teikėjas arba šią paramą gavęs fizinis asmuo. Šis klausimas aktualus ir dėl iniciatyvos leisti rinkimuose į savivaldybių tarybas formuoti partijų ir rinkimų komitetų koalicijas - jei koalicijoje esantis komitetas neteisėtai gautų finansavimo, jis vėliau būtų panaikintas, bet naudą iš politinei reklamai išleistų pinigų galėtų gauti koalicijoje esanti partija.
3. Ar išplėtus VRK įgaliojimus, kuomet ji nustatytų neteisėtus politinių partijų finansavimo atvejus, skirtų atitinkamas nuobaudas bei teiktų privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims, šios institucijos sąranga būtų tinkama tam įgyvendinti?
4. Šiuo metu trūksta pagrindimo, kodėl projektuose siūloma nustatyti pareigą viešinti politinių partijų narių, sumokėjusių daugiau nei būtent 360 eurų nario mokestį, sąrašus.
5. Kviečiame apsvarstyti galimybę LR Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme įtvirtinti, kad ribotą laiką viešai skelbiama informacija vėliau būtų saugoma ir prieinama mokslinių, istorinių tyrimų arba statistiniais tikslais (kaip numatyta BDAR 17 straipsnio 3 dalies d punkte ir 89 straipsnyje).

Jei reikėtų papildomos informacijos ar kiltų klausimų, mielai į juos atsakysime.

Būtume dėkingi, jei galėtumėte patvirtinti šio laiško gavimą.

Pagarbiai

Ingrida Kalinauskienė

Projektų vadovė

"Transparency International" Lietuvos skyrius

Tel.: +370 5 212 69 51 / +370 5 212 16 87

Didžioji g. 5-402, LT-01128, Vilnius

-----
www.transparency.lt